

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tilsynsrapport

Kommunens plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehage tilbud.

Oslo kommune Bydel Grorud

Sammendrag

Vi gjennomfører tilsyn med Oslo kommune Bydel Grorud som barnehagemyndighet. Temaet for tilsynet er kommunens plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, jf. barnehageloven kapittel VII § 37. Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om Oslo kommune Bydel Grorud oppfyller kravene i regelverket.

Hovedpunkter i tilsynet er:

- Kommunens rutine og praksis for å undersøke om et barn har rett til individuell tilrettelegging
- Kommunens vedtak om individuell tilrettelegging

I de tilfeller der vi konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, betegnes dette som regelverksbrudd. Det gjøres uavhengig av om det er forvaltningsloven, barnehageloven eller forskrifter fastsatt i medhold av denne, som er brutt. Rapporten inneholder varsel om pålegg om retting av regelverksbrudd som er avdekket under tilsynet.

Kommunen har mottatt en foreløpig tilsynsrapport og har uttalt seg om denne. På bakgrunn av kommunens uttalelse, har vi gjort noen endringer i rapporten. Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til **15. september**.

Statsforvalteren fatter i denne rapporten vedtak om 1 pålegg om retting og 6 korreksjonspunkter. Nærmere om hva påleggene innebærer fremkommer under rapportens punkt 3.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
1 Innledning	5
1.1 Kort om bydel Grorud	5
1.2 Tema for tilsynet	5
1.3 Om gjennomføringen av tilsynet	5
2 Kommunens vedtak om individuell tilrettelegging.....	6
2.1 Rettslige krav	6
2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	6
2.2.1 Fanger kommunen opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging?	6
2.2.2 Undersøker kommunen om barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging?	8
2.2.3. Gir kommunen foreldrene mulighet til å uttale seg?	10
2.2.4 Opplyser kommunen saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje som andre barn?	10
2.2.5 Fatter kommunen vedtak om individuell tilrettelegging?.....	11
2.2.6 Har kommunen i vedtakene tatt stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn?.....	13
2.2.7 Tar kommunen stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje som andre barn	14
2.2.8 Inneholder vedtak om avslag en begrunnelse for hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging	15
2.2.9 I vedtak der kommunen kommer frem til at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage, legger kommunen særlig vekt på a) tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer? b) de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen? c) virksomhetens ressurser?	15
2.2.10 Sørger kommunen for at barnet får tilbud om individuell tilrettelegging i en annen barnehage i tilfeller der de kommer frem til at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde?	16
2.2.11 Får barnet vedtak om individuell tilrettelegging i en annen barnehage, dersom en privat barnehage ikke samtykker i individuell tilrettelegging?	16
2.2.12 Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?.....	16
2.2.13 Inneholder enkeltvedtaket informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen?.....	17
2.2.14 Inneholder enkeltvedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?.....	18

2.2.15 Fatter kommunen vedtak om individuell tilrettelegging så snart som mulig?	18
3 Statsforvalterens reaksjon	19
3.1 Pålegg om retting	19
3.2 Oppfølging av pålegg	19
4 Kommunen har rett til å klage	19

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, jf. barnehageloven § 54, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om barnehagemyndigheten oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på [www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/](http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/).

1.1 Kort om bydel Grorud

Bydel Grorud ligger ved Lillomarka og favner områdene Ammerud, Grorud, Kalbakken, Rødtvet, Nordtvet og Romsås. Bydelen har cirka 27.000 innbyggere, og 150 ulike nasjonaliteter er representert. I bydel Grorud er det 1320 barn som går i barnehage fordelt på 24 barnehager jf. rapportering i BASIL per 15.12.2020.

I bydelen er det 14 barn som har vedtak etter barnehageloven § 37 (tidligere §19 g), jf. BASIL rapportering per 15.12.2020.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for dette tilsynet er kommunens plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, jf. barnehageloven kapittel VII § 37. Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket knyttet til tilrettelegging i barnehage for barn nedsatt funksjonsevne, og slik bidra til økt rettssikkerhet for barn og foreldre.

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren åpnet tilsyn med bydel Grorud i brev av 28.01.2021. Kommunen ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjon for å gjennomføre tilsynet.

I dette tilsynet har vi benyttet Utdanningsdirektoratets system for egenvurdering, RefLex, som informasjonsgrunnlag. RefLex er utfylt av barnehagemyndigheten i bydel Grorud.

Statsforvalterens vurderinger og konklusjoner i denne rapporten er basert på den skriftlige dokumentasjonen fra bydel Grorud.

Vi har mottatt følgende dokumentasjon fra bydel Grorud:

1. Bydel Grorud sitt organisasjonskart

2. Redegjørelse for bydelens rutine for hvordan kommunen får kunnskap om barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging etter § 37 og frem til fattet vedtak.
3. Hvordan kommunen gir informasjon om at barn med nedsatt funksjonsevne kan ha rett til individuell tilrettelegging av barnehagetilbudet.
4. Fem enkeltvedtak med tilhørende saksdokumenter om tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne, dvs. vedtak fattet etter § 37 i barnehageloven.
5. Diverse annen dokumentasjon, blant annet kopi av barnehagemyndighetens egen vurdering i RefLex.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til kommunen 09.04.2021. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. På grunn av ulike omstendigheter fikk kommunen utsatt frist for å kommentere foreløpig rapport. Ny frist ble satt til 07.05.2021 og kommunen har kommentert innholdet i den foreløpige rapporten innen den utsatte fristen. Vi har behandlet kommentarene under hvert av de aktuelle temaene.

2 Kommunens vedtak om individuell tilrettelegging

2.1 Rettslige krav

Kommunen må sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud som oppfyller kravene i barnehageloven § 37, saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven og barnekonvensjonen artikkel 3.

2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.2.1 Fanger kommunen opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

Kommunen har ansvar for å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får egnet individuell tilrettelegging i barnehagen. Kommunen må informere barnehagene og foreldre og i tilstrekkelig grad følge med på funksjonsnivået til barn i barnehagene for å fange opp om det er barn som har rett til individuell tilrettelegging.

Våre observasjoner

I vår foreløpige rapport skrev vi følgende:

Bydel Grorud skriver i RefLex at de fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne gjennom samarbeid med barnehagemyndighet, fagledere/styrere i bydelens barnehager, foreldre, spesialisthelsetjenesten, barnevernet og helsestasjon. Inkluderingssteamet kan veilede for å sikre at barnehagepersonalet oppdager barn som har behov for tilrettelegging. I den oversendte dokumentasjonen viser bydelen til Oslohjelpa. Oslohjelpa er slik vi forstår det en samarbeidsmodell med flere instanser som jobber med barn og deres familier i ulike situasjoner i livet.

På bydelens hjemmeside står det at pedagogisk team har ansvar for å tilrettelegge for at barn med særskilte behov får likeverdig barnehagetilbud. Vi kan ikke se at det gis informasjon om

hvilke rettigheter barna har eller hvordan man kan søke om tilrettelegging i barnehage. Når det gjelder barn som ikke går i barnehagen viser bydelen til veileder for Oslohjelpere som jobber med gravide, spebarn og barn uten barnehageplass, samt søknad om barnehageplass.

Veilederen viser til at dersom helsestasjonen, foreldre eller andre instanser mener at barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp skal de kontakte barnehagemyndigheten. Det står ingenting om barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha behov for tilrettelegging etter barnehageloven § 37.

På spørsmålet i RefLex om hvordan kommunene gir informasjon om at barn med nedsatt funksjonsevne kan ha rett til individuell tilrettelegging av barnehagetilbudet svarer kommunen følgende:

I vår rutine og modell for tverrfaglig samarbeid er det i første tiltaksmøte med foreldrene denne informasjonen gis. Foreldre skal i dette møtet starte samarbeidet omkring barnets utfordringer og om det innebærer individuell tilrettelegging har de mulighet til å søke gjennom skjema.

I tilbakemeldingene på foreløpig tilsynsrapport står det at bydel Grorud har en rutine for å fange opp barn med nedsatt funksjonsevne, men at bydelen ser at det er behov for å tydeliggjøre overfor statsforvalteren hvordan denne rutinen er ment å fungere. Videre skriver bydel Grorud at ved bekymring for om barn kan ha nedsatt funksjonsevne og derav rett på tilrettelegging etter barnehageloven § 37, skal det ikke prøves ut tiltak i 12 uker før søknad om tilrettelegging kan sendes. I de tilfeller bydelen ved første møte vurderer at barnet har krav på vedtak om tilrettelegging på grunn av nedsatt funksjonsevne iverksettes søknadsprosessen med en gang. Bydelen skriver at det er satt i gang en prosess med å endre rutine og tydeliggjøre hvordan de fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne. I tilbakemeldingene til foreløpig rapport følger et vedlegg fra bydel Grorud. Vi forstår vedlegget som en veiledning for hvordan et tiltaksmøte skal foregå samt en beskrivelse av skillet mellom spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging. Veilederen er ikke datert, så for oss ser det ut til å være et dokument som er under utvikling.

Når det gjelder informasjon på hjemmesiden skriver bydelen at de skal endre hjemmesiden og legge inn lenke til et skjema der foreldre kan søke om tilrettelegging av barnehagetilbudet for sitt barn. Det skal også legges inn informasjon om hvordan de kan komme i kontakt med leder av Inkluderingssteamet, som består av bydelens spesialpedagoger.

Våre vurderinger

I den foreløpige rapporten skrev vi at slik vi oppfatter den oversendte dokumentasjonen er det gjennom helsestasjonen, barnehagen eller gjennom foreldrene at barn som har behov for tilrettelegging fanges opp. Dokumentasjonen viser at dersom barnet har særskilte behov, er det helsesykepleier, pedagogisk leder og foreldre som skal reagere. Det innkalles til et tiltaksmøte med enten helsesykepleier eller pedagogisk leder sammen med foreldrene hvor en tiltaksplan blir utarbeidet. Denne tiltaksplanen skal prøves ut i inntil 12 uker. Dersom det etter 12 uker fortsatt avdekkes utfordringer knyttet til barnet eller familien innkalles de til et nytt tiltaksmøte og instanser som nevnt i bydelens prosedyre kobles på. Ifølge den oversendte dokumentasjonen

er det først etter at tiltakene fra første tiltaksmøte er prøvd ut i inntil 12 uker at bydelen vurderer behovet for tilrettelegging etter barnehageloven § 37.

Det er ikke nedfelt konkrete saksbehandlingsregler når det gjelder kommunens tilretteleggingsplikt, og det følger av Prop. 103 L (2015-2016) at departementet ved innføringen av § 37 (tidligere § 19 g) bevisst valgte å ikke foreslå en plikt til å ha kommunal søknadsordning. Kommunen har plikt til å sørge for at barn får det tilbudet det har krav på og foreldrene må involveres før det fattes vedtak, jf. utdanningsdirektoratets tolkningsuttalelse 23.05.2017. Kunnskapsdepartementet har i brev datert 18.04.2017 uttalt at kommunen kan ha rutiner for hvordan foreldrene eller barnehagene må gå frem i denne type saker så lenge de overholder plikten til å tilrettelegge etter § 37.

Videre skrev vi i foreløpig tilsynsrapport at vi finner lite informasjon om tilrettelegging etter § 37 i prosedyrene og på bydelens hjemmeside. Informasjonen på hjemmesiden er etter vår mening snever og mangelfull. Vi kan ikke se at det er vist til noe søknadsskjema eller at det er informasjon om hva denne retten innebærer på bydelens hjemmeside. Etter vår oppfatning får ikke foreldrene informasjon om barnets rettigheter før de kommer i kontakt med bydelen som slik vi forstår det er 12 uker etter at det er meldt bekymring første gang. Det er Statsforvalterens vurdering at bydelen har rutiner for å fange opp barn med nedsatt funksjonsevne, men at den lange prosessen i forkant (12 uker) ikke ivaretar kravet om å sikre at barn som kan ha behov for tilrettelegging får det i de 12 ukene der andre tiltak prøves ut.

På bakgrunn av det ovenfornevnte og tilbakemeldingene på den foreløpige tilsynsrapporten fra bydelen vurderer vi fortsatt at bydelens rutiner ikke gir foreldrene informasjon om barnets rettigheter etter barnehageloven § 37, og at det ikke er sannsynliggjort at bydelen sikrer at de barna som kan ha behov for tilrettelegging fanges opp før etter 12 uker. Etersom vi ikke har sett en ny rutine, kun en veiledning som etter Statsforvalterens vurdering inneholder mest informasjon om spesialpedagogisk hjelp og lite informasjon om tilrettelegging, vurderer Statsforvalteren at bydel Grorud på nåværende tidspunkt har en praksis som tilsier at bydelen ikke fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne. Vi kan heller ikke se at det er gjort noen endringer på hjemmesiden.

Vi opprettholder derfor vårt korreksjonspunkt.

Konklusjon

Bydel Grorud som barnehagemyndighet fanger ikke opp barn med nedsatt funksjonsevne.

2.2.2 Undersøker kommunen om barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

Dersom kommunen får informasjon om at et barn kan ha nedsatt funksjonsevne, må kommunen følge opp med nærmere undersøkelser.

Våre observasjoner

I foreløpig tilsynsrapport skrev vi at som beskrevet i punkt 2.2.1 er det kommunens prosedyre at

det er helsestasjonen, foreldre eller barnehagen som skal fange opp barn som har behov for oppfølging. Den oversendte dokumentasjonen viser at hvis det avdekkes at et barn har utfordringer skal det utarbeides en tiltaksplan som skal evalueres etter 12 uker. Dersom barnet fortsatt har behov for oppfølging vises det til Oslohjelpa hvor det er flere instanser som kan kobles på som for eksempel barnevern, NAV, BUP, PPT osv. Dersom tiltaksplanen ikke fungerer, kommer barnehagemyndigheten inn og foreldrene søker om tilrettelegging etter barnehageloven § 37. Det fremkommer ikke i den oversendte dokumentasjonen om kommunen undersøker om et barn har behov eller rett til individuell tilrettelegging etter barnehageloven § 37 før barnet har vært igjennom tiltakene som er beskrevet i bydelens prosedyre (ca. 12 uker etter første bekymring).

I sin tilbakemelding på foreløpig rapport viser bydel Grorud til de tilbakemeldingene bydelen har gitt på punkt 2.2.1. Bydelen skriver at hensikten med tiltaksmøte er å komme raskt i gang med å undersøke. Videre skriver bydelen at noen barn skal bare ha en tiltaksplan for at de skal jobbe systematisk innenfor det allmenpedagogiske. Da er det ifølge bydel Grorud hensiktsmessig å jobbe med tiltakene i en periode på inntil 12 uker. Bydelen skriver at når barnehagen/helsesykepleier/foresatte er bekymret for utviklingen, skal foreldrene få informasjon og mulighet til å søke om tilrettelegging på grunn av nedsatt funksjonsevne. For de barna som skal ha vedtak etter § 37 på grunn av nedsatt funksjonsevne, skriver bydelen at denne prosessen skal gå så raskt som mulig. Videre skriver bydelen at barn med vedtak har også behov for en tiltaksplan for å sikre et systematisk arbeid.

Våre vurderinger

I den foreløpige rapporten skrev vi at slik vi oppfatter den oversendte dokumentasjonen så blir ikke barnet vurdert etter barnehageloven § 37 før de har vært igjennom en ca. 12 ukers lang prosess med en egen tiltaksplan først. Deretter blir det vurdert om barnet har behov for hjelp gjennom andre instanser.

Videre vurderte vi i den foreløpige rapporten at som nevnt under punkt 2.2.1 så er det statsforvalterens oppfatning at en slik praksis fører til at barn som har behov for tilrettelegging ikke får den hjelpen de trenger umiddelbart. Det kan være mange ulike årsaker til at et barn har behov for tilrettelegging etter barnehageloven § 37. Noen barn kan for eksempel ha behov for tilrettelegging ved et måltid eller når barnehagen er på tur. Ved en slik utfordring vil det kanskje ikke være behov for en omfattende prosess der en tiltaksplan på 12 uker må prøves ut først. Det er Statsforvalterens oppfatning at dette må undersøkes og vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, og at det for enkelte barn vil være uhensiktsmessig å gjennomføre en tiltaksplan på 12 uker før det blir vurdert om barnet har behov for tilrettelegging etter barnehageloven § 37.

I den foreløpige rapporten vurderte vi at denne praksisen tilsier at bydelen ikke undersøker om et barn har behov for tilrettelegging eller vurderer om det bør iverksettes tiltak etter § 37 i barnehagen når bydelen har blitt gjort kjent med at det er et barn som har utfordringer. Det rettslige kravet plikter kommunen til å følge opp nærmere dersom kommunen får informasjon om at et barn *kan* ha nedsatt funksjonsevne. Etter vår vurdering fører den ovenfornevnte rutinen til at barn som kan ha behov for tilrettelegging kommer inn i et system hvor det tar 12 uker før bydelen undersøker om et barn med nedsatt funksjonsevne kan ha rett til individuell tilrettelegging.

På bakgrunn av det ovenfornevnte og tilbakemeldingene på den foreløpige rapporten vurderer vi fortsatt at bydelen ikke undersøker om et barn har behov for tilrettelegging. Ettersom vi ikke har sett bydelens nye rutine vurderer Statsforvalteren at bydel Grorud på nåværende tidspunkt har en praksis som tilsier at bydelen ikke undersøker om et barn kan ha behov for tilrettelegging etter barnehageloven § 37. Vi opprettholder derfor vårt korreksjonspunkt.

Konklusjon

Bydel Grorud undersøker ikke om barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging.

2.2.3 Gir kommunen foreldrene mulighet til å uttale seg?

Rettslig krav

Foreldrene må involveres så tidlig som mulig. I tilfeller der foreldrene ikke har vært involvert, må kommunen sende forhåndsvarsel før dere fatter vedtak, jf. forvaltningsloven § 16.

Våre observasjoner

I RefLex skriver bydelen at foreldrene alltid er involvert fordi de er med på å utarbeide en tiltaksplan. Initiativet kan også komme fra foreldre og/eller helsestasjonen. Videre står det at foreldre involveres etter bydelens første bekymring. Bydelen skriver at muntlig innkalling til tiltaksmøte defineres som et forhåndsvarsel til foreldrene. Videre skriver bydelen at de ikke sender et skriftlig forhåndsvarsel, men i dialog kan foreldrene velge å ikke delta i møtet. Bydelen opplyser om at det må foreligge et samtykke fra foreldrene for et videre samarbeid mellom helsestasjon og barnehage og andre instanser, for eksempel Pedagogisk psykologisk tjeneste.

Våre vurderinger

Det er Statsforvalterens vurdering at bydelens praksis involverer foreldrene på et tidlig stadiet. Videre er det vår oppfatning at foreldrene blir involvert i alle tilfeller som omhandler deres barn.

Konklusjon

Bydel Grorud gir foreldrene mulighet til å uttale seg.

2.2.4 Opplyser kommunen saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje som andre barn?

Rettslig krav

Kommunen må innhente tilstrekkelig dokumentasjon for å vurdere barnets funksjonsevne i den enkelte sak, det vil si blant annet informasjon om barnets behov, hva som er forsøkt av tilpasninger og barnehagens samlede kompetanse, bemanning og fysiske utforming. Ved behov må kommunen også innhente informasjon fra andre, for eksempel PPT, helsetjenesten eller eventuelt barnevernet, dersom de har vært involvert.

Våre observasjoner

I RefLex skriver bydelen at de har et søknadsskjema der barnehagen beskriver hva tilretteleggingen bør inneholde. I dialog med foreldre får de den dokumentasjon de trenger eller

eventuelt et samtykke til å innhente dokumentasjon fra aktuelle instanser. Inkluderingssteamet kan veilede for å sikre at barnehagepersonalet oppdager barn som har behov for tilrettelegging. I den oversendte dokumentasjonen er det vedlagt søknadsskjema for tilrettelegging som barnehagen i samarbeid med foreldrene må fylle ut.

Vår vurdering

Det er Statsforvalterens vurdering at søknadsskjemaene inneholder informasjon om hva som er utfordrende for barnet, hvilke tiltak barnehagen har prøvd og hvilken tilrettelegging barnet har behov for.

Konklusjon

Bydel Grorud opplyser saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje som andre barn.

2.2.5 Fatter kommunen vedtak om individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

Vedtak skal fattes uavhengig av om vurderingen ender med innvilgelse eller avslag.

Våre observasjoner

I den foreløpige rapporten skrev vi at den oversendte dokumentasjonen viser at barnehagemyndigheten fatter vedtak etter barnehageloven § 37. Vi har kun fått oversendt vedtak der bydelen innvilger tilrettelegging, men ingen vedtak der bydelen gir avslag eller kom frem til at det er en uforholdsmessig byrde for kommunen.

I dokumentasjonen datert 19.02.2021 fremkommer det slik vi oppfatter det at bydelen er inne i en endringsprosess: som medfører en endring fra høsten 2021. Bydelen skriver følgende:

Når det gjelder vedtak om tilrettelegging § 37 mener vi at ved å tilrettelegge innenfor det allmenpedagogiske tilbudet, eller ved å iverksette individuelle tiltaksplaner og jobbe systematisk med de, så er det ikke lenger behov for en byråkratisk søknadsprosess hvor det i andre ender fattes et individuelt vedtak i så mange saker som tidligere.

Målet er å igangsette hjelp så fort som mulig uten søknadsskjema, henvisning og vedtaksfesting.

Det opplyses også om at det per i dag er 70 barn som har tiltaksplan uten vedtak.

I tilbakemeldingene på foreløpig rapport skriver bydel Grorud at dette medfører ikke riktighet. Bydelen skriver at de skal fatte vedtak i de sakene der barnet har nedsatt funksjonsevne og er i behov av hjelp/støtte, jf. forvaltningsloven § 2 og 23. Det samme gjelder vedtak etter barnehageloven § 31 om spesialpedagogisk hjelp. Videre opplyser bydelen om at foreldre skal informeres om muligheter og rettigheter for vedtak etter § 37. Bydelen skriver at de skal hjelpe barna med tilrettelegging uavhengig av om foreldre ønsker en tiltaksplan eller en søknadsprosess. I samarbeid med foreldre skal vi tilby den beste tilretteleggingen så tidlig som mulig.

Våre vurderinger

I den foreløpige rapporten vurderte vi at bydel Grorud per i dag fatter vedtak om tilrettelegging. Vedtakene er skriftlige og dermed i tråd med kravene i forvaltningsloven §§ 2 og 23. Vi har ikke sett eksempler der kommunen fatter avslag på tilrettelegging og det fremkommer heller ikke om noen av de 70 barna som har tiltaksplan har nedsatt funksjonsevne. Det er uklart for oss om bydelen ikke har fattet vedtak om avslag fordi de har innvilget alle søknadene, eller om de som ikke får et vedtak om tilrettelegging får en tiltaksplan istedenfor uten at det blir fattet vedtak. Statsforvalteren vil derfor bemerke at et avslag på tilrettelegging etter barnehageloven § 37 også skal fattes som et vedtak.

I foreløpig rapport skrev vi at den nye rutinen datert 19.02.2021 tilsier derimot at bydel Grorud fremover ikke kommer til å fatte vedtak etter barnehageloven § 37 om individuell tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne. Det var vår vurdering at denne informasjonen sannsynliggjør at forholdet representerer bydelens praksis og ikke bare er et enkelttilfelle og vi påpeker derfor denne praksisen i tilsynet selv om endringen ligger frem i tid. Grunnen til det er at vi mener at det er sannsynliggjort at denne endringen vil iverksettes innen kort tid og at en slik rutine vil føre til at kommunen ikke oppfyller kravet i regelverket om å fatte vedtak etter barnehageloven § 37 og at kommunen dermed vil få en ulovlig praksis. Bydelen har mulighet til å endre praksis for hvordan de vil organisere hjelpen til barn som har behov for tilrettelegging. Bydelen må imidlertid oppfylle plikten til å fange opp, undersøke og fatte vedtak for barn som har behov for tilrettelegging etter barnehageloven § 37. Dersom barnet har utfordringer som tilsier at retten til tilrettelegging utløses skal det fattes vedtak. Dersom barnets behov ikke utløser retten til tilrettelegging, skal det også fattes vedtak med avslag. Foreldre har rett til å klage på både vedtak om innvilgelse og avslag.

Barnehageloven § 37 forplikter kommunen til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Videre forplikter den kommunen til å fatte vedtak. Forvaltningsloven §§ 2 og 23 stiller krav til at et vedtak skal være skriftlig. Dette gjelder også vedtak etter barnehageloven § 31 om spesialpedagogisk hjelp. Bydel Grorud har ikke anledning til å fravike disse pliktene som er nedfelt i loven.

I metodehåndboken for tilsyn står det at tilsynsrapporten skal gjenspeile situasjonen på tidspunktet den er datert. Vi har derfor konkludert med at bydelen per i dag fatter vedtak om tilrettelegging etter § 37, men at den nye rutinen tilsier at det vil være regelverksbrudd fra høsten 2021. Siden den nye rutinen ikke er gjort gjeldende ennå, vil Statsforvalteren følge opp dette på et senere tidspunkt i tilsynet, eventuelt utenfor dette tilsynet.

Det er Statsforvalterens vurdering at tilbakemeldingene fra bydel Grorud på foreløpig rapport ikke sannsynliggjør at praksisen som er beskrevet i brev av 19.02.21 ikke er gjeldene praksis. Bydelen vil imidlertid ikke få et korreksjonspunkt på dette, men det vil som nevnt bli fulgt opp på et senere tidspunkt.

Konklusjon

Bydel Grorud fatter per i dag vedtak om individuell tilrettelegging etter barnehageloven § 37.

2.2.6 Har kommunen i vedtakene tatt stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn?

Rettslig krav

I vedtaket skal kommunen ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne, og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn, jf. barnehageloven § 37, forvaltningsloven §§ 24 og 25 og barnekonvensjonen artikkel 3. Dette innebærer en konkret og individuell vurdering av barnehagetilbudet, barnets funksjonsevne og tilpasningsbehov, og hvordan barnehagetilbudet kan tilrettelegges for å avhjelpe barnets behov.

Våre observasjoner

Bydel Grorud svarer i RefLex at de tar stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne. I den foreløpige rapporten skrev vi at i vedtakene Statsforvalteren har mottatt kan vi ikke se at bydelen har konkludert med at barnet har en nedsatt funksjonsevne. I begrunnelsen for vedtaket stod det i alle vedtakene at tilrettelegging er nødvendig for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av det ordinære barnehagetilbudet.

I tilbakemeldingene på foreløpig rapport skriver bydel Grorud at bydelen vurderer nevnte dokumentasjon på samme måte. Det tas ikke stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne. Bydelen skriver at de i fremtidige vedtak skal konkludere med at barnet har nedsatt funksjonsevne. Videre skriver bydelen at de er enig i at det i bydelens vedtak ikke tas stilling til om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn. Bydelen skriver at de i fremtidige vedtak skal ta stilling til og vurdere barnehagetilbudet, barnets funksjonsevne og tilpasningsbehov, og hvordan barnehagetilbudet kan tilrettelegges for å avhjelpe barnets behov.

Våre vurderinger

I den foreløpige rapporten skrev vi at et viktig krav til enkeltvedtaket er at det skal være individualisert. Barnet har etter barnehageloven § 37 en individuell rett til tilrettelegging dersom vilkårene er oppfylt. Enkeltvedtaket må gi en begrunnelse som er basert på det enkelte barnet og dette barnets behov.

Videre skrev vi at formuleringen om barnet kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn ser lik ut i de vedtakene som vi har mottatt fra bydel Grorud. Etter vår vurdering ser dette ut til å være en standardformulering.

På utdanningsdirektoratets hjemmeside står det følgende:

Om barnet har nedsatt funksjonsevne må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, og barnets funksjonsnivå må ses opp mot den enkelte situasjon barnet befinner seg i. Både barnehagen og kommunen har et ansvar for å vurdere om barnet på grunn av funksjonsnedsettelsen har et reelt behov for tilrettelegging i barnehagen.

Ettersom barna har forskjellige utfordringer er det etter Statsforvalterens vurdering at bydel Grorud ikke har tatt stilling til og vurdert barnehagetilbudet, barnets funksjonsevne og tilpasningsbehov, og hvordan barnehagetilbudet kan tilrettelegges for å avhjelpe barnets behov.

Det er enkeltvedtaket som setter rammen for hva slags tilrettelegging barnet har krav på for å kunne nyttiggjøre seg av det ordinære barnehage tilbudet.

Det fremkommer heller ikke av vedtakene om barnet har en nedsatt funksjonsevne.

Bydel Grorud skriver i tilbakemeldingen at de er enig i våre vurderinger. Bydelen skriver at de skal konkludere med at barnet har nedsatt funksjonsevne. Statsforvalteren vil presisere at det på Utdanningsdirektoratets hjemmeside står at om barnet har nedsatt funksjonsevne må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, og barnets funksjonsnivå må ses opp mot den enkelte situasjon barnet befinner seg i. Dersom kommunen kommer frem til at barnet ikke har en nedsatt funksjonsevne skal kommunen også konkludere med dette i et vedtak. Ettersom vi ikke har sett konkrete eksempler (vedtak) på at kommunen har endret sin praksis, opprettholder vi korreksjonspunktene.

Konklusjon

Bydel Grorud tar ikke stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne i sine vedtak om tilrettelegging.

Bydel Grorud tar ikke stilling til om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn i sine vedtak om tilrettelegging.

2.2.7 Tar kommunen stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehage tilbudet på lik linje som andre barn

Rettslig krav

Det skal fremgå av vedtaket hvilken tilrettelegging som gis for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehage tilbudet på lik linje som andre barn. Det må også fremgå av vedtaket varigheten og omfanget av tiltaket.

Våre observasjoner

I den foreløpige tilsynsrapporten skrev vi at i de oversendte vedtakene fremkommer det en tildeling av støtteressurs. Størrelsen på denne oppgis i antall timer pr uke. Videre gis det en beskrivelse av hvilken tilrettelegging av barnehage tilbudet som er nødvendig. I tre av vedtakene er hjelpen beskrevet slik: *hjelpen skal gis på grunn av medisinske årsaker*. I de resterende vedtakene er følgende tiltak beskrevet: *individuell oppfølging og tilrettelegging i gruppe fra støtteressurs*.

De oversendte vedtakene er fattet i perioden januar 2020 til november 2020. Vedtakene har en varighet på ca. 3-6 måneder.

I tilbakemeldingen på foreløpig rapport skriver bydel Grorud at bydelen vurderer nevnte dokumentasjon på samme måte. Bydelen skriver at det ikke tas stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehage tilbudet på lik linje med andre barn. Bydelen mener at de i fremtidige vedtak skal beskrive hvilken tilrettelegging som skal gis for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehage tilbudet på lik linje som andre barn, og at mål og tiltak skal komme tydelig frem.

Våre vurderinger

Forvaltningsloven stiller krav til innhold i og begrunnelse for enkeltvedtak, slik at mottaker skal forstå omfanget og innholdet i vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 24 og 25.

I den foreløpige rapporten skrev vi at det er Statsforvalterens vurdering at vedtaket inneholder noe informasjon om hva hjelpen skal inneholde. Det er imidlertid vår vurdering at informasjonen er mangelfull. Videre skrev vi at det er Statsforvalterens vurdering at enkeltvedtakene er tilnærmet like og dermed ikke individualisert. Tilrettelegging favner mange områder og et enkeltvedtak må derfor beskrive hvilke tiltak som skal ivareta barnets behov. Mål og tiltak for hjelpen må fremgå tydelig av vedtaket.

Bydel Grorud skriver i tilbakemeldingen at de er enig i våre vurderinger. Ettersom vi ikke har sett konkrete eksempler (vedtak) på at kommunen har endret sin praksis, opprettholder vi korreksjonspunktet.

Konklusjon

Bydel Grorud tar ikke stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje med andre barn.

2.2.8 Inneholder vedtak om avslag en begrunnelse for hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging

Rettslige krav

I vedtak om avslag skal kommunen gi en begrunnelse som viser hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging.

Våre observasjoner og vurderinger

Bydel Grorud har ikke fattet vedtak om avslag.

Konklusjon

Statsforvalteren kan derfor ikke ta stilling til dette spørsmålet.

2.2.9 I vedtak der kommunen kommer frem til at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage, legger kommunen særlig vekt på

- a) tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer?**
- b) de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen?**
- c) virksomhetens ressurser?**

Rettslige krav

Kommunen har plikt til å tilrettelegge barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne og kan bare gjøre unntak fra denne plikten dersom tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen, jf. barnehageloven § 37, jf. barnekonvensjonen artikkel 3.

Våre observasjoner og vurderinger

Bydel Grorud har ikke fattet vedtak om at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage.

Konklusjon

Statsforvalteren kan derfor ikke ta stilling til dette spørsmålet

2.2.10 Sørger kommunen for at barnet får tilbud om individuell tilrettelegging i en annen barnehage i tilfeller der de kommer frem til at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde?

Rettslige krav

Dersom kommunen kommer frem til at det er en uforholdsmessig byrde å tilrettelegge i barnets barnehage, må kommunen tilby plass i en annen barnehage hvor barnehagetilbudet kan tilrettelegges.

Våre observasjoner og vurderinger

Bydel Grorud har ikke fattet vedtak om at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage.

Konklusjon

Statsforvalteren kan derfor ikke ta stilling til dette spørsmålet.

2.2.11 Får barnet vedtak om individuell tilrettelegging i en annen barnehage, dersom en privat barnehage ikke samtykker i individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

Private barnehager kan ikke pålegges å tilrettelegge barnehagetilbudet. Hvis det ikke lar seg gjøre å inngå en avtale med en privat barnehage, må kommunen tilrettelegge barnehagetilbudet for barnet i en annen barnehage.

Våre observasjoner og vurderinger

Bydel Grorud har ikke opplevd at en privat barnehage ikke samtykker til tiltak om individuell tilrettelegging.

Konklusjon

Statsforvalteren kan derfor ikke ta stilling til dette spørsmålet.

2.2.12 Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

Kommunen må vurdere hva som er barnets beste når det fattes vedtak, jf. barnehageloven § 37, jf. barnekonvensjonen artikkel 3. Barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn og det skal mye til for å sette det til side. Kommunen må foreta en helhetlig vurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring må avveies mot andre behov, for eksempel deltakelse i fellesskapet og hvile.

Våre observasjoner

I foreløpig rapport skrev vi at i RefLex svarer bydelen at de ikke tar stilling til barnets beste når de fatter vedtak. Det er ingen av vedtakene som inneholder en barnets beste vurdering.

I bydelens tilbakemelding på foreløpig rapport står det at bydelen vurderer nevnte dokumentasjon på samme måte. Bydelen skriver at det ikke tas stilling til barnets beste i deres vedtak. Bydelen skriver at de i fremtidige vedtak skal konkludere med barnets beste og foreta en helhetlig vurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring må avveies mot andre behov.

Våre vurderinger

I den foreløpige tilsynsrapporten skrev vi at Statsforvalteren vurderer at bydel Grorud ikke tar stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging. Bydelen må vurdere hva som er barnets beste når de fatter vedtak, jf. barnehageloven § 37, jf. barnekonvensjonen artikkel 3. Barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn og det skal mye til for å sette det til side. Bydelen må foreta en helhetlig vurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring må avveies mot andre behov, for eksempel deltakelse i fellesskapet og hvile.

Bydel Grorud skriver i tilbakemeldingen at de er enig i våre vurderinger. Ettersom vi ikke har sett konkrete eksempler (vedtak) på at kommunen har endret sin praksis, opprettholder vi korreksjonspunktet.

Konklusjon

Bydel Grorud tar ikke stilling til hva som er barnets beste i sine vedtak om individuell tilrettelegging.

2.2.13 Inneholder enkeltvedtaket informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen?

Rettslige krav

I vedtakene må dere informere om klageadgang, klagefrist, klageinstans, og om at klagen skal sendes til kommunen, jf. forvaltningsloven § 27.

Våre observasjoner

I bydel Grorud sine vedtak går det fram at det er klageadgang, hvilken frist foreldrene har for å kunne klage, hvem som er klageinstans og hvem klagen skal sendes til.

Vi registrerer at det henvises til § 12 (tidligere § 9 b) i de fleste vedtakene vi har mottatt, men siden det ikke er henvist til hvilken lov denne paragrafen er hentet fra vil vi bemerke at det i klageadgangen bør opplyses at klageadgangen gjelder etter reglene i barnehageloven § 12.

Våre vurderinger:

Statsforvalteren vurderer at bydelens vedtak inneholder klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen.

Konklusjon

Bydel Grorud sine vedtak inneholder informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans informasjon om at klagen skal sendes til kommunen.

2.2.14 Inneholder enkeltvedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?

Rettslige krav

I vedtakene må kommunen informere om retten til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 27.

Våre observasjoner

I foreløpig tilsynsrapport skrev vi at i RefLex svarer bydelen ja på dette spørsmålet. Ingen av de oversende dokumentene inneholder informasjon om retten til å se sakens dokumenter.

I bydelens tilbakemelding skriver de at bydelen vurderer nevnte dokumentasjon på samme måte. Det gis i våre vedtak ikke informasjon om retten til å se sakens dokumenter. I fremtidige vedtak skal bydelen oppgi denne informasjonen. En part har med noen få unntak rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Våre vurderinger

I foreløpig tilsynsrapport vurderte vi at bydel Grorud ikke opplyser i vedtakene om retten til å se sakens dokumenter.

Bydel Grorud skriver i sin tilbakemelding at de er enig i dette. Ettersom vi ikke har sett konkrete eksempler (vedtak) på at kommunen har endret sin praksis, opprettholder vi korreksjonspunktet.

Konklusjon

Bydel Grorud sine vedtak inneholder ikke informasjon om retten til å se sakens dokumenter.

2.2.15 Fatter kommunen vedtak om individuell tilrettelegging så snart som mulig?

Rettslige krav

Kommunen skal fatte vedtak så snart som mulig, det vil si at dere må fatte vedtak så snart dere har all dokumentasjonen dere trenger, jf. barnehageloven § 37, jf. forvaltningsloven § 11 a. Dere kan ikke vente med å igangsette vedtak om tilrettelegging. Det er barnets behov som avgjør når tilretteleggingen skal starte. Hvis dere oppdager nye eller endrede behov i løpet av barnehageåret, kan dere ikke vente til et nytt barnehageår med å iverksette tilretteleggingen.

Våre observasjoner

Av vedtakene vi har fått tilsendt ser vi at med unntak av ett vedtak fatter bydelen vedtak på individuell tilrettelegging bare noen dager etter at søknaden er mottatt.

Våre vurderinger

Statsforvalteren vurderer at bydelens saksbehandlingstid fra bydelen mottar søknaden til

vedtaket er fattet oppfyller forvaltningslovens krav om å forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold, jf. forvaltningsloven § 11a.

Konklusjon

Bydel Grorud fatter vedtak om individuell tilrettelegging så snart som mulig.

3 Statsforvalterens reaksjon

3.1 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at Oslo kommune Bydel Grorud ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger kommunen å rette opp følgende forhold, jf. kommuneloven § 30-4 og § 5 i forskrift om overgangsregler til barnehageloven – tilsyn, veiledning, reaksjoner mv:

Følgende pålegg er aktuelle å vedta:

1. Bydel Grorud må sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, jf. barnehageloven § 37.

Pålegget innebærer at bydel Grorud må (korreksjonspunkter):

- a) Fange opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging
- b) Undersøke om barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging
- c) Ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn
- d) Ta stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje som andre barn
- e) Ta stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging
- f) Enkeltvedtaket må inneholde informasjon om retten til å se sakens dokumenter

3.2 Oppfølging av pålegg

Kommunen skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal kommunen erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan det har blitt rettet.

Frist for innsending er 15. september.

Vi vil ikke avslutte tilsynet før kommunen, gjennom erklæringen og redegjørelsen, har vist at påleggene er rettet.

Kommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

4 Kommunen har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Kommunen kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis kommunen klager, må det gjøres innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til kommunen, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Kommunen sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med kommunen, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

Kommunen kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Kommunen er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Oslo, 11.juni 2021

Xenia Pløger
Rådgiver

Christian Øhren Nordset
Seniorrådgiver

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfovpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ov

